

Van de Voorzitter. . .

Activiteiten

NTG's 4all \TeX CD-ROM gaat het helemaal maken, daar ben ik van overtuigd. Afgelopen November hebben wij kennis genomen van de 4all \TeX functionaliteit, levendig voorgetoverd door Erik en Wietse.

Komende Juni, om precies te zijn de 10de, kunnen wij onder begeleiding hands-on ervaring ermee op doen.

Het tastbare resultaat van de cursus is in ieder geval het CD-ROMmetje in de tas en de documentatie onder de arm, onder het bewustzijn dat het (\LaTeX) \TeX -en met deze werk-omgeving stukken eenvoudiger is geworden. Later in het week-end zal men ongetwijfeld op de CD-ROM rondzwerfen, voluit en voor de wind, op zoek naar ander fraais, je weet maar nooit.

Moeder de vrouw, en andere huisgenoten, zullen zich zo langzamerhand toch wel afvragen wat voor een magisch persoon die Don Knuth wel niet moet zijn, die een \TeX ie zo lang aan het scherm gekluisterd kan houden, ongevoelig voor elk signaal uit de directe omgeving, als een kat loerend op zijn prooi.

Ach wij moeten nu maar eens met SURF gaan babbelen en dit fraais niet alleen voor onszelf houden.

De CD-ROM wordt voor de Europese markt op de Euro \TeX '94 gelanceerd. Erik en Wietse hebben inmiddels toegestemd daar als 'invited speaker' op te treden. Hulde heren, ere wie ere toekomt! Deze lof geldt ook voor Phons natuurlijk, en ook Maarten zijn wij dank verschuldigd, al blijven zij wat op de achtergrond.

MAPS.sty.

Lang gewacht en stil gezweven—nou ja—hij is er dan toch maar onze eigen MAPS.sty, voor \LaTeX . Dank Gerard en Wietse! Persoonlijk, zou ik de inner formatting zaken onafhankelijk van \LaTeX willen hebben. Bijvoorbeeld voor verbatim niet \LaTeX gebonden macros gebruiken, maar macros in plain, met de eis dat ze in elke omgeving gebruikt kunnen worden. Verder heb ik natuurlijk nog wel wensen, c.q. ideeën, maar dat moeten wij maar eens in de Evenaar doorpraten op 9 Juni bijvoorbeeld.

Komende bijeenkomsten.

Op 9 Juni is de NTG voorjaarsbijeenkomst met als thema Educatie. Piet van Oostrum zal ons op de hoogte brengen van de perikelen rondom de installatie van \TeX vooral op UNIX systemen. Erik-Jan Vens zal ons bijpraten over de ontwikkelingen op het gebied van fonts. Johannes Braams zal eens haarfijn het hoe en waarom van document classes uit de doeken doen. En ondergetekende zal de vergeten bladzijde Manmac in het juiste daglicht plaatsen. De vol-

gende dag is er de low-budget 4all \TeX cursus. Kortom een interessant educatief gebeuren al met al.

In November zullen wij bij onze zuiderburen op bezoek gaan—Universitair Instituut Antwerpen om precies te zijn—met als thema Publiceren met (\LaTeX) \TeX . Volgend voorjaar zijn wij te gast bij de Technische Universiteit Twente. Het thema van die bijeenkomst luidt Multi-media en \TeX . Suggesties voor bijdragen zijn welkom.

4all \TeX .

Na de laatste bijeenkomst, en mogelijk door het voorbeeld van de NLUUG CD-ROM gestimuleerd, is het idee van een NTG CD-ROM geboren. Kinch had in Aston al een 'TeX' CD-ROM, en het CTAN wordt op CD-ROM gezet. Het gonst alom dat dit nieuwe medium uitermate geschikt is als extern geheugen bij een PC. Zeg maar zo'n 600MByte, met redelijk snelle toegang, gepaard aan compactheid, redelijke prijs en lange levensduur. Wat wil een mens nog meer?

Ook TUG is bezig op dit vlak—lees geeft NTG het voortouw—om te komen tot een TUG CD-ROM set, de canonieke \TeX and Metafont set. Hier liggen de zaken echter wat ingewikkelder, omdat men het (nog) grootschaliger wil aanpakken. Niet alleen (\LaTeX) \TeX etc. voor een DOS omgeving maar voor vele platforms. En dit alles zo uniform mogelijk. Kortom een haast onmogelijke opgave. Dan is er nog het selectie probleem, onder de beperking dat een aantal goede omgevingen niet meer vrij zijn. Enerzijds is er veel en anderzijds moet het goede gekocht worden. Over goede documentatie en het geheel op bruikbaarheid te verifiëren zal ik verder maar zwijgen. Inmiddels is er een CD-ROM discussielijst geopend door George Greenwade. De discussie hierop lijkt erop uitgelopen te zijn dat niemand meer weet wat de meest geschikte directory structuur is voor zo'n brede set. Het blijft moeilijk constructief en effectief via een discussielijst de gang erin te houden.

Aan de andere kant moest de markt afgetast worden. Welke LUGs willen participeren en in welke mate? Wat zou men er graag op willen hebben, en voor hoeveel exemplaren zou men willen intekenen? Om maar een paar harde vragen te noemen. Christina Thiele heeft daartoe een fraaie email/brief uitgezonden, waarvan ik de response niet weet. Informeel weet ik dat UKTUG—vooral de duizendpoot Sebastian Rahtz—de Nordic Group—ons aller Roswitha Graham—en GUTenberg—o.a. in de persoon van Michiel Lavaud—geïnteresseerd zijn. De positie van de Oost- en Midden-europeanen wordt nog wat bemoeilijkt doordat de CD-ROM driver als algemeen goed nog wat ver af is, nog verder dan bij ons. Parallel speelt dat de NTS groep zich ook gebogen had over de TUG (\LaTeX) \TeX set, en natuurlijk

ook op de CD-ROM als medium is uitgekomen. In hoeverre TUG, NTS en de CD-ROM-ers op een lijn zitten, weet ik eerlijk gezegd niet. In het begin doemde er wel iets van competentie c.q. competitie op.

De consequentie is dat het wat meer tijd vraagt om tot een realistische doelstelling te komen, dan wel zoveel mogelijk betrokkenen op een lijn te krijgen (en te houden).

Het leek ons nuttig ondertussen wat ervaring op te doen met de beperktere NTG 4all \TeX CD-ROM. Gewoon praktisch bezig zijn en de ervaring t.z.t. inbrengen kan mijns inziens nooit kwaad. Sterker nog dat is toch voetje-voor-voetje voortgaan in de goede richting. De logistiek van 4all \TeX alleen al wordt veel handzamer via CD-ROM en kan economisch uit. Daarnaast bevat het extras, zoals: het \TeX book en het Metafont book, veel nuttigs uit het wel en wee van de NTG, en andere goodies. Een waar verzamelingsobject.

NTG-ers go for it!

PR set, het kan verkeren.

Wat dacht je wat? De PR set is in elektronische vorm beschikbaar, op de CD-ROM natuurlijk. 600dpi voor de gedrukte vorm en in verband met gangbare printers 300dpi voor de CD-ROM (METAFONT code aanpasbaar natuurlijk). Dank Jos (en auteurs) voor al het werk! Leden die een bijdrage hebben worden als immer aangemoedigd contact op te nemen met de redactie van de MAPS, en niet te wachten tot de volgende bijzondere gebeurtenis.

TUG

De grenzen worden in Santa Barbara, TUG '94, wederom verlegd. \TeX in geuren en kleuren!

Voor 1995 is de annual meeting in Florida, en daarna in Europa. Het komt dus steeds dichterbij. Ondertussen zijn nuttige documenten ontwikkeld, de zogenaamde Info-sheets, met informatie over wat er op (L^A) \TeX gebied beschikbaar is voor de diverse systemen. Ongetwijfeld zal dit t.z.t. opgenomen worden in de resource directory.

Wat mij treurig stemt is dat er nog steeds niets geregeld is met CyrTUG over de beschikbaarheid in elektronische vorm van de TUGboat inhoud. Zelfs geen gedeeltelijke oplossing om wederzijds de goede wil te tonen, en te kijken hoe het loopt in de praktijk.

tug.ppt proposal.

Zelf heb ik mijn studie over de TUGboat stijlen—en afgeleiden—aangeboden aan de BoD van TUG met het minimale verzoek er kennis van te nemen, en een TUG preprint stijl, zeg tug.ppt, te adopteren. Het laatste is nuttig omdat er voor auteurs dan geen verschil meer is in tugboat.sty en tugproc.sty, om maar iets concreets te noemen. Mijn dagdroom is dat LUGs deze preprint stijl idee in plaats van, c.q. naast, hun stijl adopteren, en daarmee tonen compatibel met elkaar te willen zijn. Een auteur kan dan zijn copy met ongewijzigde markup aan iedere LUG/TUG aan-

bieden. Meestal zijn dromen bedrog. Wij zullen zien. Ik hoop in ieder geval dat NTG's redactie het idee adopteert, evenals TUG.

Prototype, revise, rewrite.

Daarnaast doe ik in de studie nog veel meer suggesties, zoals de *verbatim mode*, om onafhankelijk te zijn van of je nu in \TeX , L^A \TeX , of ... \TeX werkt.¹

De rode draad door mijn conclusies is het geheel eenvoudiger te maken. Mijn tug.ppt voorstel is ruwweg 100 regels, in ieder geval een educatief opstapje. Zelf gebruik ik dit voor mijn verhalen nu.

LUGs

UKTUG is geweldig actief. De Baskerville verschijnt weer regelmatig met een fraaie inhoud en dito opmaak. Hulde. Ook hebben zij een indrukwekkende lijst van bijeenkomsten met boeiende themas. De primeur van de L^A \TeX 2_ε cursus is algemeen bekend. Dat daarnaast Sebastian BoD lid is en betrokken bij de TUG '94, de CD-ROM, CTAN e.d. activiteiten, doet je alleen maar afvragen hoe hij dat allemaal klaar speelt. En dan zwijg ik nog maar over de prima samenwerking die hij weet te onderhouden, o.a. met onze redactie. Gelukwensen!

Ook heb ik gehoord dat GUTenberg de spits zal afbijten met de Cahiers in kleur! Ik ben benieuwd.

DANTE's Stammtisch blijft trekken, alleen is het er weer niet van gekomen om eens aan te schuiven.

GUST laat steeds meer van zich horen. CyrTUG krijgt al onderafdelingen, alhoewel hun ledental vergelijkbaar met ons is.

Euro \TeX '94

Het verheugende nieuws is dat GUST—lees Włodek Bzyl—de Europese September 1994 bijeenkomst op een Baltisch waddeneiland organiseert. Nog verheugender voor NTG is dat Erik en Wietse met hun 4all \TeX geïnviteerde sprekers zijn. En, als het even meezit zullen zij er de Groningse cursus herhalen, low-budget vanzelfsprekend.

Mijn persoontje zal de TUGboat BLUES kwinkeleren, en vooral de idee van de xxx.ppt stijl uitbazuin. Ook heb ik aangeboden een Manmac workshop te houden.

Future of \TeX

Er is van alles gaande L^A \TeX 2_ε, NTS, PostScript ↔ \TeX (kleuren!), ontpoppende LUGs en dergelijke. Wat er naar mijn mening over het hoofd wordt gezien is dat Knuth al lang voor een toekomst van \TeX gezorgd heeft, door het te koppelen als formatter aan zijn WEB systeem voor literate programming. Het formatteren van een bepaalde klasse van documenten heeft hij ondergeschikt gemaakt aan een groter doel: fraai gedocumenteerde software structureel

¹ Dit overigens in navolging van Knuth's latere werk, o.a. de markup van het CWEB manual.

makkelijker te maken en te onderhouden, better known als literate programming.

GNA—global network academy.

Binnen de LP discussielijst is een interessant idee geboren, een nieuwe mogelijkheid van het gebruik van het internet: de GNA—global network academy—voor de educatie m.b.t. literate programming. Marcus Speh is de geestelijk vader en leider.

De wereld om ons heen

Door de oogharen heenziend zijn wij helemaal bij met (L^A)T_EX, etc. Het netwerk en de BBS zijn niet meer weg te denken. NTG is welbekend in Oost en West. Naar de MAPS wordt uitgekeken. 4allT_EX gaat op zwerftocht door Europa en veroverd de wereld, zodat wij ons weer kunnen richten op wat wij er eigenlijk mee willen doen.

Niettemin gaf de WEPT folder—a Week of Electronic Publishing and Typography—stof tot overpeinzing. Qua titel en inhoud zou dat de belangrijkste bijeenkomst op het computer-ondersteund documentgebeuren moeten zijn. Is dat ook zo? Hoe zit dat eigenlijk?

Het is 4-in-1. RIDT94 legt de nadruk op ‘rendering’ en font kwaliteit. PODP94 is een workshop over ‘. . . document formatting, conversion, representation, recognition, en retrieval’ gerelateerd aan hypertext. TEP94 kondigt aan ‘The teaching of multimedia is focussed upon as a form of electronic publishing that presents its own challenges.’ Dan is er nog de EP94 met als trekker ‘. . . extended its range of topics to include hypertext and hypermedia systems, document recognition and analysis, and application of database techniques to document handling.’

Fraai, prachtig, daar is de research kennelijk op gericht. Hypermedia en hoe om te gaan met de complexiteit, hoe te navigeren op de woelige baren van het vele. (L^A)T_EX en Metafont als zodanig komen nauwelijks voor noch literate programming.² Is dit wel een getrouwe afspiegeling, of heeft men toch geen weet van wat er werkelijk gaande is? Ik bedoel Adobe was de trendsetter de afgelopen decade, en waar is hun recente Portable Document Format?

Voor de doorsnee wetenschapper, om maar een belangrijke klasse van (L^A)T_EX gebruikers te noemen, zijn (L^A)T_EX en Metafont de gereedschappen, de fixed points, waar men jaren mee vooruit kan, in samenwerking met andere goodies zoals PostScript, PDF, en de hypernavigatie in een World-Wide-Web.

Conclusie.

De WEPT is voor de happy few, en niet voor de zwijgende meerderheid die dagelijks resultaten met (L^A)T_EX uitwisselen via het internet, bijvoorbeeld.

Meetinstrumenten en de invloed op de meting

Dit verschijnsel is algemeen bekend binnen de experimentele natuurkunde. Wat heeft dit nu met (L^A)T_EX te maken? Ik moest hieraan denken toen ik de ingewikkeldheid—eufemistisch: ongewoonheid—van (L^A)T_EX weereens probeerde te plaatsen. Dit laatste kwam bij mij op bij het bestuderen van de TUG stijlen. Knap, erg knap, en gezien het doel te knap, naar mijn smaak. Sorry, en met alle respect, dat ik het zeg. Ik heb dat soort zaken al eens eerder meegemaakt in de geschiedenis van de computer. Programmering in de jaren 60 was ongelooflijk knap, maar veelal ook ingewikkeld. Je zou kunnen zeggen dat het een vorm van suboptimalisatie was. Tony Hoare zei het al (geciteerd overigens door Knuth)

‘Premature optimization is the root of all evil.’

Uit die tijd stamt het epitheton ornans monolytische code,³ met als remedie de Reduced Instruction Set Computer, en het modulair, generiek en functioneel programmeren. Later kwam de gebruikersvriendelijkheid ook nog eens om de hoek kijken, en de object-oriented variant van het functioneel programmeren houdt de gemoederen tot op de dag van vandaag bezig. Als je Knuth’s Manmac bestudeert en kijkt wat hij er zoal mee kan—de eenvoud en compactheid van de markup van het T_EXbook en latere publicaties—dan zeg ik laten wij streven naar eenvoud en eerst maar eens proberen de kwaliteit van Knuth te benaderen. Het formatteren via een computer moet het probleem van het publiceren niet vergroten, niet vertroebelen wat je eigenlijk wilde communiceren. Het moet makkelijk en ondersteunend werken. Dit leidt tot mijn boodschap als aftredend voorzitter, aansluitend bij De Vinne, van Krimpen, Schumacher, . . .

laten wij het zo simpel mogelijk houden

en streven naar de eenvoud en kwaliteit van Knuth’s computer typografie.

Een tipje van de sluier wordt opgelicht in mijn BLUE’s serie. Vergelijk eens de eenvoud van BLUE’s Bibliography met BiB_TE_X, mijn tug.ppt met de tugboat stylen, om een praktisch idee te krijgen wat ik bedoel te zeggen. Een ding nog op de valreep. Pas op voor het je laten meesleuren door geïntroduceerde problemen, problemen die er eigenlijk niet zijn, maar opgeroepen door een verkeerde techniek.

Het voorjaar is weer in aantocht, de seizoenen komen en gaan.

²Yannis houdt echter zijn ‘Parametrisation of PostScript fonts through Metafont,’ en vanuit Duitsland is er zonder blikken of blozen ‘Weaving a WEB, the structure and creation of an object network representing an electronic reference work.’

³Ook wel mammoet code genoemd.